

BAJA ÉS ÜIDÉKE

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:

PALÁNKA, Bátor Gromon-Dezsh útcza 14 sz
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:

Csernicsék Imre
Szerkesztő; Rothschild Zsigmond.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . . . K 6,—
Fel évre . . . . . K 3,—
Amerikába egész évre . . . . . K 8,—
Nyilvánt. sora 30 fillér.

A hadsegítési és népjóléti célok szolgáltató új nyereségekötvények jegyzése.

A közgazdasági irodalom rég elfogadta a tételt, hogy a „nyereségekötvény a modern játékszenvedély biztosító szelepe“. És éppen a Magyar Szent Korona Országainak Vörös Kereszt Egylete által most kibocsátandó, hadsegítési és népjóléti célokat szolgáltató új nyereségekötvényesönre vonatkozó törvényjavaslat indoklásában találoan hangsúlyozhatta dr. Grätz Gusztáv pénzügyminiszter, hogy „hasznos dolgot cselekszünk“, ha a játékszenvedélyt „hadsegítési és népjóléti célokra használjuk ki.“ Hogy axiómával éljünk, „a játékszenvedély nemességére“ kell törekedni. Ha már számolni kell a szenvedélyvel, igyekeznünk kell, hogy ezt a köz javára helyes mederbe tereljük. Az 1917. évi XI. t.-c. alapján a Magyar Szent Korona Országainak Vörös Kereszt Egylete által kibocsátott

1,200.000 darab egyenként 40 koronára névértékű és 80 koronával törlesztésre kerülő nyereségekötvényből álló kölcsön készpénzeredménye hadsegítési és népjóléti célokra szolgáltató: A Vörös Kereszt mellett a hadigondozás céljaira az Országos Hadigondozó Hivatalnak, a rokkant honvédtisztek, tiszti özvegyek és árvák segélyezésére létesített „Szurmay Sándor-alap“ gyarapítására a m. kir. honvédelmi miniszternek, valamint az ipari- és kereskedelmi alkalmazottaknak a tüdővész elleni védelmére létesített intézmények céljaira Országos Munkásbetegsegélyező és Balesetbiztosító Pénztárnak, az általánosított kórház építési és felszerelési költségeire a Budapesti Poliklinika Egyesületnek, végül alapítványszerűen keletendő összeg formájában a Magyar Közművelődési Egyesületnek rendelkezésére bocsátatik.

HIREK.

Főispánok a nők választójogáról. „A Nő“ című feminista folyóirat legújabb száma új főispánok nyilatkozatait közli a nők választójogáról. Szirmai Oszkárné tollából egy a maga nemében páratlan érdekességű könyvet ismertetnek a magyar olvasóközönség előtt, mely Stockholmban jelent meg, híres svéd írók szerkesztésében. A könyv címe „Kinai fal“ és honfitársnők Bedy Schwimmer Róza asszony munkásságáról íródott. A nőmozgalom és az egész emberiség érdekében kifejtett tevékenységét méltatják oly elismeréssel és magasztalással Ellen Key, Elin Wägner Frida, Stéenhoff és több más kiváló skandináv író, hogy büszké lehetünk arra, hogy a magyar névnek, az ellenségeskedések e szörnyű idejében ilyen szimpátiát tudott szerezni a nőmozgalom e világhírű vezetője. Dénes Zsófia hosszabb tanulmányt ír az elmúlt korok egyik

Az erős és a gyenge.

Nálunk mindenki tudja az erős és gyenge történetét. Akárki szívesen elmeséli. Hát a história így hangzik. Lakott egy faluban két ember, akik szomszédok voltak. Az egyiknek a fia olyan erős volt, hogy a medvével is megbirkózott. A másiké olyan gyengének született, hogy majd a szél fújta el.

Büszke is volt az erős fiú apja. Váltig azt mondogatta:

— A fiam a királyi udvarba kerül.

Hitták pedig az erős fiút Palinak. A gyenge Sanyi volt. Szegény Sanyi gyerek Lúslakodott, de az apja megvizsgálta. Azt mondta Sanyinak: Többet ésszel mint erővel. S a fiú, ahogy elrögödött ezen a mondáson, jókedű lett.

Egyszer híre ment, hogy a király háborút visel a szomszédos népekkel. No, sza, kürtösök száguldoztak mindenfelé, hogy az épkéz-láb embereket a haza vé-

delmére hívják. Hát a mi falunkból is sokan mentek. A Pali apja örömtől sugárzó arccal mondogatta Sanyi apjának:

— A fiam szerencsés lesz. Jó erős: ha elfog egy sereget, herceg is lehet . . .

Sanyi apja halkán beszélt:

— Az enyém ha nem is erős, de azt tudom, szíve minden dobbanása a hazáé s küzdeni fog . . . s ha nem is lesz herceg; katona még is volt, s tudja, nincs szebb, mint amikor a lelkünk azt mondja: erődöz képest mindent megtettél!

Az erős apja nevetett. Azt mondta:

— Mégis csak erő kell a háborúhoz.

Pali és Sanyi együtt mentek. Elérkeznek egy nagy vízhez. Azt mondja Sanyi:

— Várj, pajtás! Megnézem, hol a legsekélyebb, ott kelünk át.

S ment kémlelni. De Pali kacagva ugrott a lovával a vízbe. Bezzeg a sebes ár elkapta. Maga is alig tudott kievickélni. Sanyi frissen állott a túsó parton. Részvétellel szólott a barátjához:

— Talán pihennék!

Pali gúnyosan mondta:

— Én, az erős?

Azzal megsarkantyúza lovát, hát Sanyi is utána ugrott. Az úton nem beszéltek. Elérnek estére egy erdőhöz. Kynyhóra bukkantak, amely előtt még friss parázs vörösölt. Mondja Sanyi:

— No pajtás! Azt mondom, menjünk beljebb, mert ez a friss parázs nem tesz ki nekem . . .

Pali nevetett. Gyávának mondta társát.

Sanyi fogta Pali lovát s az erdő belseje felé igyekezett. Reggel nagyot néz: Pali vízért. Nem mert kérdezősködni, de gondolta, a zsványokkal volt dolga. Tovább folytatták útjukat. Ahogy a királyhoz értek, az mindjárt szóba állott velük. Azt mondta nekik:

— Látjátok azt az erős várat? Azt ostromoljuk már egy hónapja és semmit sem értünk el. Aki először tud betörni, bizony megjutalmazom.

legszellemesebb asszonyáról Mné Staerlől, Eugen v. Mocrousov pedig az orosz nőmozgalomról tájékoztatja az olvasókat. Bosnyák Zoltán a nők választójogának szükségességét fejti ki. Közlik továbbá Olive Schreinernek „A nő és a háború” címen megírt klasszikus szépségű fejezetét Glosszák és a bel- és külföldi nőmozgalom köréből vett szemleanyag teszik változatossá a lapot. „A Nő” előfizetési ára félévre 2.50 korona Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, V. József-tér 9.

Készülnek az iskolába a gyermekek. előszedgetik írószereiket, könyveiket félreteszik a nyári játékaikat, érdeklődésük megint a tanulás, az olvasás felé fordul. Most újra feléledt szeretetük kedves gyermeklelkjük, a „Jó Pajtás” iránt. Benedek Elek lapja szeretettel viszonozza a szeretetet: minden számában bőséges választékát nyújtja a szebbnél szebb közleményeknek, elbeszéléseknek, regényeknek, meséknek, verseknek. Legújabb számába is egész serege a kitűnő íróknak ad élvezetes és nemesítő tartalmú közleményeket: Endrődi Sándor verset, Zöldi Márton elbeszélést, Lakatos László regényét Schöpflin Aladár és Avar Gyula mesét, Benedek Elek verset stb. Az Emmi

Pali mosolygott:

— Bizza rám, felségese uram!

A király Sannyira nézett:

— Hát te mit szólnsz hozzá?

— Felséges uram, megpróbáom, talán megsegít a jó Isten.

Másnap reggel nekiugrattak a várnak. Pali a falakig ért; még a kaput is döntötte, de hiába, az meg nem nyílt. Hiába fázadoztak napestig — nem mentek többre, mint máskor.

Nézik a sereget, bizony megfogyatkozott; Sanyi se volt ott. Hát a Sanyi gyerek ócska ruhába bújt s egy kosár szőlőt cipelt a várhoz. Este bekopogtatott a kapun. Úgyes fiú volt, hát beengedték. S folyton a szőlőről beszélt. Hiába kérdezték a várbeliek, mennyien vannak az ostromlók, nem felelt Annyira megnyerte a bizalmukat, hogy megtették konyhameszternek.

Sanyi jól viselkedett. Összebarátkoztak vele. S így megtudta, hogy hol legyenegőbb a várfa. Most már alig várta, hogy megszabaduljon. Az alkáom megjött. Egyenesen a királyi sátorba ment:

— Felséges uram. Adjon nekem szabad kezét holnap a sereg fölött és én estére átadom a várat.

A király azt mondta:

— Jól van, de csak holnak lehetsz vezér.

Sanyi megfuvatta a trombitákat s úgyes neki a várnak. Hiába erőlködtek, dolgoztak a várbeliek: az ostromlókat nem bírták visszaszorítani. A fal beomlott a Sanyi elsőnek lépett a várba. Utána a sok vitéz.

A király megjutalmazta Sanyit. Maga mellé vette hadsegédnek.

Pali meg, bár erős volt, még tisztí rauga, sem emelkedett.

Csodországban világhírű regény folytatását, Gyula bácsi tarka meséje, a rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát. A „Jó Pajtás” a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 3 korona, fél évre 6 korona, egész évre 12 korona. Egyes szám ára 24 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatószámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

A „Vasárnapi Ujság” szeptember 2-iki számának képei nagyobb része a most folyó isonzói csatával foglalkoznak: bemutatják Károly királyt a fronton, a harctér legnevezetesebb pontjait: a Mrzli Vrh-et, a Krn-hegyet, a Monte Santót, a Foiti Hribet stb. Egy képsorozat a király reichenau lakását mutatja be, egy másik a Balaton-szabadi új Zsófia-gyermekotthon felavatását stb. Szépirodalmi olvasmányok: Pekár Gyula regénye, egy feltűnően szép elbeszélés Maciejewski műve, Jászai-Horváth Elemér verse, cikk Trieszt 1848-iki bombázásáról stb. Egyéb közlemények: Ruprecht bajai trónörökös képe, az új miniszterek arcképei s a rendes heti rovatok stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyed évre 6 korona, a „Világkrónika”-val együtt hét korona. — Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

Az Érdekes Ujság legújabb száma borítékán bájos képet mutat be: Zita királynét családi körben. A népszerű képes hetilap, mely újabban a legaktuálisabb eseményeket is iparkodik a mélynyomás tökéletes technikájával bemutatni, most mélynyomású részében hozza a király látogatását az Isonzo fronton és a visszafoglalt Csernoviczban, az első hadiárva szanatorium felavatását Balaton-szabadin, az új király személye körüli miniszter, gróf Zichy Aladár Bécsbe érkezését, a nyugati offenzíváról érkezett legújabb felvételeket stb. — Nagyon érdekes és saját fotografiai felvételeivel illusztrált cikksorozatot kezd a legújabb számban Garamszeghy Sándor, a Nemzeti Színháznak szibériai fogságból hazakerült művésze, a magyar hadifoglyok szibériai életeről. Az érdekes cikksorozat s a belefoglalt képek bizonyára az egész országban érdeklődést fognak kelteni. Még csak azt jegyezzük meg hogy ez a szám hozza a döntést a Magyar szépségek re kiüzött 2.000 koronás

pályázatról.

A nem okleveles gyógyszerészek önkéntessége. A hadügyminiszter re:delete értelmében a nem okleveles egy évi önkéntes gyógyszerészek, akik részére a véderőtörvény 25. §-a a sikerrel letett gyakornoki vizsga után az önkéntességi kedvezményt biztosítja, a mozgósítás tartamára azonos elbánás alá esnek a frontszolgálatra beosztott egyévi önkénteseknek, akiknek teljes önkéntességi joguk van. E gyógyszerészek, amennyiben a tartalékos tisztkévé való kiképzésre törekcszenek és erre alkalmasak, a gyalogsági és vadászcsapatok tartalékos tiszti iskoláiban kiképzés alá vonandók. Ugyanúgy népfelkelésre kötelezett, de nem okleveles gyógyszerészek, akik csak gimnáziumot, vagy reálisiskolát végeztek, a gyógyszerészgyakornoki vizsgát sikerrel kiállották és a fentebb említett feltételeknek megfelelnek, kiképzés céljából a gyalogsági és vadászcsapatok tartalékos tiszti iskoláiba vezénylendők.

Uszó kincsek. Amerikában állítólag olyan szerkezetet találtak fel, amely alkalmas az olyan értékes tárgyak és drágaságok megmentésére, amelyek különben a megtorpedózott hajóval együtt a tenger fenekére süllyednének. Egy acélból készült nagy hengerről van szó, a mely a hajó összes értékes tárgyait, a postai küldeményeket és az utasok érték tárgyait befogadni képes. Az acélhenger a hajónak körülbelül a központján függőleges helyzetben van elhelyezve almaszerű készülékben, amelynek a fedélzettel egy szintben levő felső nyílását könnyen mozgatható és etávolítható fedő takarja. Az acélhenger tartalmazza a megmenendő érték tárgyakat, a melyek mindegyikét előbb egy légmentesen záró uszókészülékbe helyezik el a hajó azonosságai adatait tartalmazó följegyzésekkel együtt. Hogyha az ilyen hajót megtorpedázzák és elsüllyed, akkor az akna fedele automatikusan felnyílik, a hengerbe viz ömlik, amely az uszókészülékbe zárt érték tárgyakat a felszínre veti föl, ahol az után más hajók észreveszik és biztonságba helyezik.

Gazdaságban alkalmazott köcsis gazdasági cseléd. A hatásköri bíróság elvi jelentőségű döntésében kimondotta, hogy gazdasági cselédnek e minőségben megszolgált cselédi járandóság címén igényelt követelése a közigazgatási hatóság megbírálása alá tartozik.

Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózás
Részvénytársaság menetrendje

Vukovár - Ujvidék között

Közlekedik naponta kedd kivételével

Lefelé:	Felfelé:
ind. 4 00 reg.	Vukovár, vasút érk. 6:50 este
> 4:10	> Vukovár, város > 6:50
> 4:50	> Bácsujlak > 6:35
> 5:05	> Opatovác > 5:10
> 5:30	> Dunabölkény > 4:30
> 5:55	> Sarengrád > 3:55
> 6:25	> Illók > 3:20
> 6:30	> Palánka > 3:15
> 7:20	> Susek Koruska > 1:55
> 7:30	> Bánostor > 1:40
> 7:45	> Cserevics > 1:25
> 8:00	> Ófutak > 1:10
> 8:10	> Beocsin > 1:00
> 8:45	> Ujvidék > 12 10
	Ladik-állomás

Legfinomabb ruhafesték

100 csomag 20 korona, minden színben bérmentve utánvétellel nagy vételeknél előnyösebb árak.

Budvalder Zsigmond
LOSONCZ.

Köménymagot

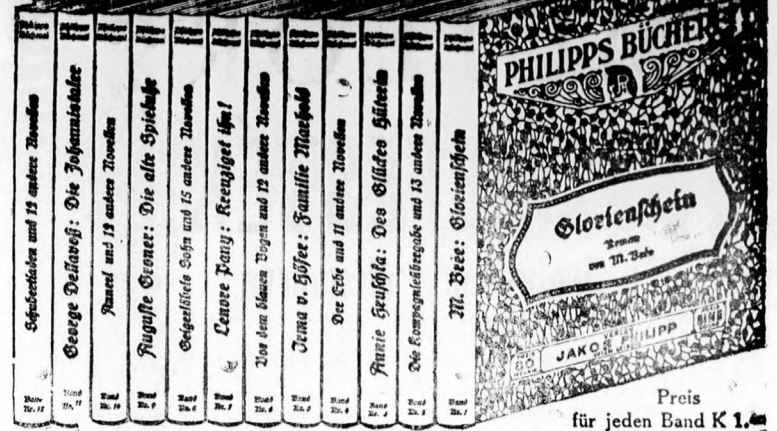
tiszta hegyvidéki 2 kilótól kezdve és franco

45 korona kilónként

mig készletem tart szétküldök.

Schlesinger Ignác, Zólyommiklós.

Bisher sind 12 Bände erschienen.

Preis für jeden Band K 1,-

Szivós, fehér gömbkőrifsa bognári czelokra

alkalmas, waggon számra eladó. Felvilágosítást ad:
Horvát Országos Bank r.t. Eszék Slavonien.

Jó tállás a biztos eredményért.

Törvényesen védve.

Reitter Oszkár

nagybecsereki ny. lókapitány, és fajbaromfi-tenyésztőnek nagyszerű találmánya a

„PATKANIN“

patkányiró-szer, (nem mérge) mely emberre és háziállatokra nem ártalmas és fölülmul minden más irítószert 1 doboz ára 5K-rubélból 60 patkány kiirtásához. — Minden adaghoz használati utasítás van mellékelve. A biztos eredményért jóállás, ismeretelő prospektust, melyben le van írva, hogy különféle gazdaságban hány adag használandó, kérésre ingyen küld a PATKANIN gyár egyedül elárúsítója a Torontáli Agrárbank Részvénytársaság, Nagybecsereken.

Ház magtárral

együtt a Szt. István utca 144. sz. altt elköltözés miatt eladó. Bővebbé ugyanott.

Elsőrendű

Gép-Motor-Henger-Cseplő-Világító-

Olaj

csakis vegyelemzett minőségek.

Sűrített gépszir,

„Uzó“ kocsikenőcs.

Extraprima országosan elismert

Hajtó-Kötő-Varró-

SZIJ.

Szilvániasz. Gyanta.

Csapágyfém. Dobsinek

Asbestárak.

Gummitömítések.

z. irozók, olajozók, Stauffer-kenőszelenczék torcsőketék, szénlapátok, armaturák, szerzőm és mindennemű műszaki czikk

Teljes malom- és fűrészberezendezek.

Schwarz József és Társa

műszaki cégégnél,

Budapest, Vilmos császár-ut 53.

Saját ház.

Alapítva 1884

Sürgönczim: **Uzó Budapest.**

1000 KRONEN PREISRÄTSEL

Neueste im Bilde

BESTELLSCHHEIN: An „DAS NEUESTE IM BILDE“
Abonnere 1 Jahrgang zu K 2.50, 1/2 Jahrgang zu K 1.25, 1/4 Jahrgang K 1.00.
Betrag folgt durch Postanweisung durch Posteingang.
(Abgabegewaltlos an Buchhandlungen.)

Name: _____
Adresse: _____

Törv. védett

METEOR KELMEFESTÉK

a legjobbnak elismerve,

kapható: speciális fekete és sötétek színeknél, egy csomag 125-150 gramm, kelméhez elegendő.

Nagybani eladási árai:

1 karton 140 drb, ára 40.— K. 1000 drb vételnél drbjá 24 fillér.
5000 drb vételnél drbjá 22 fillér. 10.000 drb vételnél 20 fillér.
Minden rendelmenyhez rekláplakát mellékelve. Készíti:

FRANK

Budapest, VIII., József-körút 9.

Keményítőszer

„HUNNIA”

levelekben 130 levél 1 doboz 3 do-
boz 1 postacsomag ára per doboz

K 32.—

„HUNNIA”

vegyszeti gyár

BUDAPEST, VII. Alpár-utca. 7.

Nem tudja Ön, hogy mi a

FIRNOLIN?

„FIRNOLIN” firniszpótló a legjobb és legolcsóbb.

„FIRNOLIN” firniszpótlóval össze sem hasonlítható sok más értéktelen firniszpótló.

„FIRNOLIN” firniszpótló hosszú kísérletezések eredményei
„FIRNOLIN” firniszpótló porfestékekhez stb. minden mel-
lekanyag hozzáadása nélkül kitűnő fedőanyagot képez és úgy
fára, mint bádogra és vasra kitűnően bevált és teljesen
nékülözhetővé teszi a firniszt, terpentint és siccativot.

Ára kgr.-ként 6.— K.

Kérjen saját érdekében egy kis üveg ingyen mintát használat
utassítással. Rendelhető legkevesebb 5 kgr. Bádogkannát
önköltségen számítunk. Legragyobb gyáraknál és üzemek-
nél használatban.

„MERKURIA”

kereskedelmi vállalat, import export,
BUDAPEST, VI., Lázár-utca 18.

Telefon: 121-60.

A marhahus kilója

1 korona 20

fillér volt a háboru előtt. Azóta minden meg-
drágult, csak a ruhafestés lett olcsóbb. Egy
csomag ruhafesték 60 fillér. Egy férfi vagy
női ruha festéséhez 3 csomag elegendő. A fest-
tett ruha színe tartós, nem kopik. Kendőt, ha-
rienyát, szövetet, gyapjút, pamutot, vásznat, sely-
met, barcnetet lehet vele festeni. Kapható fe-
kete, sötét és világoszöld, krém, tábori szürke
és más színekben. Használati utasítás minden
csomagon van, — az eljárás könnyű, úgy, hogy
a festést otthon minden elvégezheti. Legcel-
szerűbb a pénzt postautóvályon előre bekül-
denti és a szelvényre ráírni a rendelést. Kivá-
natra utánvértel is. Szállítási költségre 90 fillér
kü dendő.

LENDVAI TESTVÉREK

festéktelepe, UNGVÁR

Visonteladónak árkedvezmény.

„CLUB”

CIGARETTAPAPIR

csak akkor valódi

ha az itt látható védjegyes képek rajta vannak.

Minden csomag teljesen 100 lapot tartalmaz.

Utánzásoktól, melyek mind silányabb minőségűek, óvakodjunk.

Nyomatott Csernicek Imre könyvnyomdájában Palánka.